

Србија после петооктобарске преврата (2000), са деценијским закашњењем у односу на друге постсоцијалистичке привреде, приступа економској транзицији. Била је то и прилика да се извуку поуке из искустава других земаља, те избегну грешке, заблуде и лутања. Нажалост, то није учињено и реформисање српске привреде заснивало се на неадекватној теорији (неокласична економска мисао), самоубилачкој стратегији (неолиберална шок терапија) и погрешној економској политици (Вашингтонски договор).

Овакав начин реформисања постсоцијалистичких привреда, у последњој деценији XX века, показао се неуспешним у свим државама где је примењиван. Ретке су биле земље, које од почетка нису следиле тај пут (Словенија), а многе су пре (Пољска од 1994) или касније (Русија од 1998) напуштале тај неуспешан модел. Нова српска власт се одлучила за Програм радикалних економских реформи, који је припремила група од 17 аутора (група Г–17), а који се базирао на Вашингтонском договору (развијеном од стране Светске банке, ММФ-а и администрације САД) у коме су стабилизација, либерализација и приватизација њени кључни елементи.

Стабилизација се у Србији, углавном, свела на стабилан девизни курс, тачније политику прецењеног курса динара која поскупљује домаћу робу и дестимулише извоз, а подстиче

увоз

Стабилизација се у Србији, углавном, свела на стабилан девизни курс, тачније политику прецењеног курса динара која поскупљује домаћу робу и дестимулише извоз, а подстиче увоз. У таквој ситуацији извоз постаје нерентабилан, а увоз економски веома атрактиван, што доводи до раста спољнотрговинског дефицита и гушења домаће производње. Радикалном либерализацијом која је спроведена одмах на почетку ДОС-ове власти допринела је додатном гушењу домаће производње пошто је просечна увозна царинска стопа сведена на једноцифрену (у кратком року смањене су на трећину), а укинута су и готово сва ванцаринска ограничења. Стабилизација и либерализација, како су спровођене у Србији, довеле су до урушавања домаће производње и обарања вредност предузећа која, у условима масовне приватизације, прелазе у руке нових власника по ниским ценама. Поред тога, реформатори су се определили за модел приватизације продајом у коме се остварени приходи, углавном, не користе за привредни развој него за текућу буџетску потрошњу.

Вашингтонски договор у својој суштини представља кодификовани програм економског неоколонијализма, уз помоћ кога се Србија (као и друге постсоцијалистичке земље) лишава власништва над ресурсима којима располаже и доводи у такву дужничку зависност (дужничко ропство) да постаје беспоговорни послушник моћних и богатих, а овај простор се третира, пре свега, као извор јефтине и обесправљене радне снаге, те тржиште за производе и банкарске услуге западних земаља.

Две деценије континуитета погрешне економске политике

Пише: Јован Б. Душанић
недеља, 04 октобар 2020 12:49

